

Cēsīs projektā "Pirmie Latvijas 100 km kosmosā" šodien palaista izmēģinājuma raķete

Lai apliecinātu Latvijas potenciālu kosmosa izpētē, kā arī veicinātu jaunās paaudzes interesi par inženierzinātnēm, Zinātkāres centrs ZINOO un Latvijas Mobilais Telefons (LMT) uzsācis projektu "Pirmie Latvijas 100 km kosmosā". Tā ietvaros 20.aprīlī Cēsu lidlaukā tika palaista izmēģinājuma raķete, lai uz valsts simtgadi pirmo reizi Latvijas vēsturē varētu palaist raķeti jau 100 km kosmosā. Latvija tad būtu viena no 19 valstīm, kas spējušas to izdarīt. Lai apliecinātu Latvijas potenciālu kosmosa izpētē, kā arī veicinātu jaunās paaudzes interesi par inženierzinātnēm, Zinātkāres centrs ZINOO un Latvijas Mobilais Telefons (LMT) uzsācis projektu "Pirmie Latvijas 100 km kosmosā". Tā ietvaros 20.aprīlī Cēsu lidlaukā tika palaista izmēģinājuma raķete, lai uz valsts simtgadi pirmo reizi Latvijas vēsturē varētu palaist raķeti jau 100 km kosmosā. Latvija tad būtu viena no 19 valstīm, kas spējušas to izdarīt.

Projektā "Pirmie Latvijas 100 km kosmosā" darbs pie raķetes izstrādes norisinās jau kopš 2016.gada, bet pirmās raķetes prototips izmēģināts pērnā gada nogalē. Raķete, kura startu piedzīvoja 20.aprīlī, ir otrais izmēģinājuma lidaparāts, kas spēj attīstīt ātrumu līdz pat 200 m/s un sasniegt 2 km augstumu. Lai sasniegtu maksimālo lidojuma augstumu, raķetes svars ir tikai 300 grammi un tā ir aprīkota ar 4 g vieglu video kameru, kā arī borta datoru, kas sver nieka 9 gramus. Šodien tika pārbaudīti topošās Latvijas pirmās kosmosa raķetes telemetrijas datu raidītāji, augstuma mērīšanas sistēma, izpletņa atšaušanas sistēma, kā arī video tiešraides raidītājs.

"Veiksmīgais izmēģinājuma raķetes starts, ar kura palīdzību izdevās pārbaudīt virkni lidaparātam būtisku tehnoloģiju, līdz vasarai ļaus projekta komandai izgatavot un

izmēģināt raķetes palaišanas platformu. Esam plānojuši, ka no šīs platformas 2018.gadā ar hēlija baloniem atmosfērā līdz 30 km augstumam pacelsim Latvijas pirmo kosmosa raķeti, kur, iedarbinot tās dzinējus, raķetei būtu jāsasniedz 100 km augstums jeb atklātais kosmos,” stāsta projekta idejas autors Pauls Irbins. Pirms pirmās Latvijas kosmosa raķetes palaišanas paredzētas vēl vairākas izmēģinājumu kārtas. Ar hēlija baloniem uzceļot raķeti stratosfērā, plānots jau šovasar sasniegt 50 km augstumu un pēc tam jau 10 km arī no zemes.

Projekta "Pirmie Latvijas 100 km kosmosā" izmēģinājuma raķetes palaišanas pasākumā, kas 20.aprīlī norisinājās Cēsu lidlaukā, atbalstītāji un viesi klātienē vēroja divu raķešu startu, kā arī projekta komandas vadībā iepazinās ar kosmosa izpētes iespējām. Novēlot projektam izdošanos un aicinot Latvijai nebaidīties izvirzīt lielus mērķus, klātesošos ar video starpniecību uzrunāja arī Rīgā dzimušais un NASA godalgotais kosmonauts Anatolijs Solovjovs. Viņš savas kosmonauta karjeras laikā 16 reizes izgājis atklātā kosmosā, uzstādot divus Ginesa rekordus kosmosa izpētes jomā.

“Latvija, tās zinātnieki un kosmosa izziņas entuziasti nebūt nav iesācēji kosmosa izpētē – šajā jomā mēs jau esam daudz paveikuši, ko apliecina gan daudzie starptautiska mēroga sasniegumi, gan veiksmīgi īstenotie sadarbības projekti. Uzsākot šo tehniski inovatīvo kosmosa izpētes projektu, mēs vēlamies atgādināt, ka Latvijā ir daudz (pietiekami daudz) intelektuālo resursu, lai mūsu valsts nākotnē spētu ieņemt vēl nozīmīgāku lomu kosmosa industrijā. Šī ir strauji augoša nozare, kurā, attīstot un radot jaunas viedās tehnoloģijas, pat tāda maza valsts kā Latvija var kļūt par vērā ņemamu spēlētāju. Tādēļ ceram, ka, kopīgiem spēkiem sperot Latvijas pirmos 100 km kosmosā, mēs iedvesmosim jauniešus apgūt inženierzinātnes un veicināsim kosmosa izpēti Latvijā,” pauž LMT prezidents Juris Binde.

Projekts "Pirmie Latvijas 100 km kosmosā" ir Zinātkāres centra ZINOO un LMT iniciatīva, kuru atbalsta Rīgas Tehniskā universitāte, uzņēmums Elme Messer, kā arī LR Aizsardzības Ministrija. Projekta mērķis ir ne vien apliecināt Latvijas spēju ieņemt vietu pasaules kosmosa izpētes industrijā, bet radīt līdz šim nebijušu platformu inovāciju attīstīšanā, iedvesmot jauniešus sasniegt ambiciozus mērķus, kā arī veicināt sabiedrības interesi par inženierzinātnēm.

Papildinformācijai:

Pauls Irbins
Projekta Pirmie Latvijas 100 km kosmosā vadītājs
Mob. +371 29423324
E. pauls@zinoo.lv

Elīna Lidere

LMT preses sekretāre
Mob. +371 29 248 420
E. Elina.Lidere@lmt.lv